

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

Інженерно-педагогічний факультет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради
НПУ імені М.П. Драгоманова
“ _____ ” _____ 20__ р.
Протокол № _____
Проректор з навчально-
методичної роботи
проф. Вернидуб Р.М.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ
Освітнього ступеня - Бакалавр

галузь знань
спеціальність

01 Освіта
015 Професійна освіта
(за спеціалізаціями)

Розробники програми:

Косяк Інна Василівна, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри промислової інженерії та сервісу Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Гуменюк Тетяна Броніславівна, доцент, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри промислової інженерії та сервісу Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Субіна Оксана Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики професійної підготовки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Титова Наталія Михайлівна, доцент, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики професійної підготовки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Обговорено та рекомендовано до видання на засіданні Науково-методичної ради НПУ імені М. П. Драгоманова « ___ » _____ 20__ року, протокол № __ .

Голова НМР _____

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Спеціальність	015 Професійна освіта
Спеціалізація	015.16 Сфера обслуговування (Готельно-ресторанна справа)

I. Пояснювальна записка

Наскрізна програма практичної підготовки складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 015. Професійна освіта. Туризм.

Дана програма підготована відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положення про проведення практики у вищих навчальних закладах України» (затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93), «Методичних рекомендацій по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів України» (лист Міністерства освіти України від 14.02.1996 р. № 315/97).

Місце практики у професійній підготовці випускника

Практика студентів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах. Набуття важливих фахових компетентностей, прикладний розвиток навичок та вмінь, що відповідають державним стандартам та необхідні випускникам в їх майбутній діяльності, можливо лише при їх практичному удосконаленні та закріпленні.

Практика студентів бакалаврського ступеня підготовки фахівців за спеціальністю 015. Професійна освіта. Туризм. відповідно до виду практики проводиться на оснащених належним чином базах практики, у навчальних закладах, а також на сучасних підприємствах індустрії гостинності. Проходження практики кожним студентом обов'язкове, як і вивчення теоретичних дисциплін навчального плану. Система практик є логічно вивіреною та відповідає навчальним програмам та планам, згідно з якими здійснюється підготовка педагогічних кадрів для системи професійно-технічної освіти. Кожна практика включає в себе перевірку теоретичної підготовленості студентів до виконання відповідних фахових завдань, передбачених галузевими стандартами. Тому практика посідає центральне місце у фаховій підготовці фахівців з професійної освіти, є важливою частиною навчального процесу підготовки спеціалістів на Інженерно-педагогічному факультеті, оскільки вона безпосередньо спрямована на формування навичок майбутньої професійної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки

Проходження практики передбачає поглиблення та закріплення знань з теоретичних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки, а також для подальшого вивчення навчальних дисциплін психолого-педагогічного та науково-предметного блоків даного циклу:

Місце практик у структурно-логічній схемі підготовки майбутніх фахівців бакалаврського ступеня підготовки фахівців за спеціальністю 015. Професійна освіта. Туризм:

Перелік навчальних дисциплін, які вивчались до проходження практики	Місце практики в структурі навчального плану	Перелік навчальних дисциплін, які будуть вивчатись після проходження практики
Психологія, Професійна педагогіка, Методика професійного навчання, Мультимедійні технології навчання Міжнародні транспортні системи Рекреологія Географія туризму	Навчальна педагогічна пропедевтична практика 5 семестр, грудень	Методика професійного навчання, Мультимедійні технології навчання Економіка ціноутворення в галузі туризму Організація туризму та екскурсійних послуг
Основи економічної теорії Професійна педагогіка Організація транспортних послуг Міжнародний туризм Регіональний туризм Спортивний та екстремальний туризм Агро-та еко туризм	Виробнича технологічна 6 семестр, травень	Методика професійного навчання Технологія та організація готельних послуг Технологія та організація ресторанних послуг Рекреаційні комплекси світу Медична допомога, санітарія та гігієна в туризмі
Психологія, Професійна педагогіка, Методика професійного навчання, Мультимедійні технології навчання Правове регулювання туристської діяльності Технологія туристської діяльності	Виробнича педагогічна практика, 7 семестр, листопад - грудень	Управління якістю туристичних послуг Основи менеджменту Основи маркетингу Рекреаційні комплекси світу

Управління якістю туристичних послуг Основи менеджменту Основи маркетингу Рекреаційні комплекси світу	Виробнича технологічна переддипломна практика 8 семестр, лютий - березень	Іміджіологія та PR-технології в туристичному бізнесі Туроперейтинг Комплексний кваліфікаційний екзамен, Бакалаврська робота

Мета та завдання практичної підготовки майбутніх фахівців бакалаврського ступеня підготовки фахівців за спеціальністю 015. Професійна освіта. Туризм має спільну та конкретизовані складові відповідно до кожної практики. Тож, спільною метою є оволодіння студентами сучасними методами і формами організації праці у відповідній освітній, виробничій та підприємницькій галузі, формування вмінь і надбання практичних навичок самостійного виконання професійних завдань, набуття стійкої позитивної мотивації щодо подальшого оволодіння професійно-педагогічними вміннями та навичками.

Для досягнення мети практичної підготовки визначено основні завдання, а саме: прикладна реалізація шляхів забезпечення освітньої, розвиваючої та виховної функції професійної підготовки учнів професійно-технічних закладів освіти (ПТЗО); формування методологічних зв'язків техніко-технологічної і методичної підготовки майбутніх викладачів ПТЗО з основами наук; інтеграція знань студентів про технологічні процеси галузі відповідного професійного спрямування; планування і матеріального забезпечення професійного навчання та виробничої діяльності учнів професійно-технічних закладів освіти; підготовка і розробка необхідної документації для викладача спеціальної технології.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньої програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
	Інтегральна компетентність:	
1.		здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти та в індустрії гостинності або у процесі навчання на другому магістерському рівні, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:		
2.	<p>Розуміє функціонування демократичних інститутів, аналізує державно-політичні, національно-культурні, соціально-економічні та особистісно значущі процеси, уміє реалізувати свій потенціал через власний світогляд, виявляючи громадянську відповідальність і патріотизм.</p> <p>Дотримується гуманістичного світогляду, духовно-ціннісних орієнтирів національної і світової культури; моральних та етичних принципів особистості, толерантності до різних етнокультур і релігій; розуміє закони розвитку мистецтва і розмаїття форм естетичного ставлення людини до світу.</p>	<p><i>Ціннісно-світоглядні:</i></p> <p>здатність реалізувати свій особистісний потенціал у суспільно-політичному житті країни,</p> <p>здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів),</p> <p>цінування та повага різноманітності та мультикультурності,</p> <p>здатність працювати в міжнародному контексті.</p>
	<p>Аналізує соціально значущі проблеми і процеси, ефективно працювати в умовах ринкової економіки на основі знань процесів функціонування й розвитку суспільства, сформованих економічної культури та мислення.</p>	<p><i>Соціально-економічні:</i></p> <p>здатність аналізувати соціально значущі процеси і проблеми,</p> <p>здатність діяти соціально відповідально та свідомо,</p> <p>здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми,</p> <p>здатність ефективно працювати в умовах ринкової економіки.</p>
	<p>Уміє використовувати правові знання, застосовувати законодавчі акти і нормативно-правові документи в особистому житті та професійній діяльності, уміє відповідати за прийняті рішення та їх реалізацію.</p>	<p><i>Правові:</i></p> <p>діяти відповідно до норм Конституції та законодавства, захищати інтереси держави, поєднувати і узгоджувати суспільні, колективні та індивідуальні інтереси,</p> <p>здатність вести моніторинг змін у законодавстві, ефективно використовувати законодавчі акти і нормативно-правові документи для забезпечення правочинності рішень в особистому житті та професійній діяльності,</p>

	<p>здатність нести відповідальність за прийняті рішення та їх реалізацію, визначатись і проявляти наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків,</p> <p>здатність розробляти і пропонувати альтернативні варіанти рішень актуальних виробничих проблем в рамках чинного законодавства.</p>
<p>Уміє організовувати й регулювати життє- та здоров'язберігаючу діяльність, спрямовану на збереження фізичного, соціального, психічного і духовного здоров'я свого та оточення; нести особисту відповідальність за все живе на Землі, дбайливо ставитися до навколишнього середовища.</p>	<p><i>Життя- та здоров'язберігаючі:</i></p> <p>здатність організовувати й регулювати життє- та здоров'язберігаючу діяльність, навички здійснення безпечної професійної діяльності,</p> <p>володіння екологічним світоглядом, здатність до формування екологічної свідомості та культури засобами освіти та виховання особистості,</p> <p>здатність нести особисту відповідальність за все живе на Землі, прагнення до збереження навколишнього середовища.</p>
<p>Будує логічно правильно, аргументовано і зрозуміло усну та писемну мову, здатний провадити ділове спілкування, публічні виступи, презентації, ділове листування, переконливо аргументує свою позицію, володіючи державною та іноземними мовами, використовуючи різні стилі та ораторське мистецтво і дотримуючись професійного етикету.</p> <p>Визначає інформаційну потребу, здійснює пошук відомостей та їх структурування як у традиційній, друкованій формі, так і в електронній, використовуючи комп'ютерну техніку, телекомунікаційні технології; уміє організувати інформацію у спосіб, найбільш сприятливий для аналізу та синтезу, проектування та моделювання організаційних та управлінських процесів у професійній діяльності.</p>	<p><i>Інформаційно-комунікативні:</i></p> <p>здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іноземними мовами для результативної професійної діяльності,</p> <p>здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел,</p> <p>навички використання інформаційних і комунікаційних технологій,</p> <p>здатність працювати в команді зі своїми колегами, стажистами та партнерами у професійній діяльності,</p> <p>здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами) та в інших галузях знань, а також різних напрямках економічної діяльності,</p>

		здатність застосовувати загальнонаукові та креативні методи пізнання у професійній діяльності інших галузей знань / видів економічної діяльності).
	<p>Виявляє наукову сутність проблем, проводить їх якісно-кількісний аналіз, використовуючи загальнонаукові знання і сучасні методи дослідження для успішної професійної діяльності, прагне до наукового обґрунтування своїх професійних дій.</p> <p>Прагне розвиватись інтелектуально та навчатись упродовж життя, інноваційно мислити та постійно вдосконалюватись і підвищувати свою кваліфікацію на основі методологічного потенціалу філософського знання, дотримуючись етичних і правових норм та гармонійно поєднуючи особисті інтереси з потребами окремої організації, територіальної громади, суспільства, навколишнього середовища.</p>	<p><i>Загальнонаукові:</i></p> <p>здатність до власного інтелектуального розвитку та навчання упродовж життя, здатність використовувати методи наукових досліджень в галузі освіти</p>
	Спеціальні фахові компетентності:	
3.	<p>Уміє розв'язувати професійно-педагогічні проблеми і завдання на основі методологічних основ і категорій педагогіки, закономірностей та законів вікового анатомо-фізіологічного і психічного розвитку суб'єктів навчання.</p> <p>Володіє педагогічними технологіями, впровадження ідей сучасної педагогіки та інноваційних методів навчання і виховання в освітній процес.</p>	<p><i>Психолого-педагогічні:</i></p> <p>здатність створювати умови для розвитку людини та її освіти,</p> <p>володіння системою методологічних знань про структуру знань, про методи наукового пізнання та здатність застосовувати їх у професійній діяльності,</p> <p>здатність передавати від покоління до покоління такі вагомні елементи культури, як знання, цінності, навички загальнокультурного характеру, нові соціальні уміння,</p> <p>здатність навчати та формувати навчальну діяльність учнів / студентів, навчати способів одержання нових знань,</p> <p>знання та розуміння сутності людини і закономірностей її розвитку,</p>

		<p>здатність здійснювати безпосередню психологічну підтримку своїх вихованців,</p> <p>володіння методами експрес-діагностики та інструментарієм, що дозволяє управляти психічним розвитком особистості,</p> <p>володіння прийомами саморегуляції, педагогічним тактом в будь-яких педагогічних ситуаціях,</p> <p>уміння розвивати в учнів / студентів техніку розуміння, мислення, дії, рефлексії; розвивати й коригувати окремі сторони особистості,</p> <p>уміння створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів / студентів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного статусу,</p> <p>здатність до рефлексії та осмислення власних та інших систем професійних цінностей,</p> <p>здатність до розвитку професійних здібностей та практичних навичок (педагогічної майстерності),</p> <p>здатність реалізовувати викладацькі / навчальні та оцінювальні стратегії,</p> <p>здатність співпрацювати із освітньою, науковою та професійною спільнотою на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівнях,</p> <p>володіння ерудицією і широким світоглядом, сформованістю гуманістичних цінностей особистості педагога.</p>
	<p>Уміє організовувати та здійснювати теоретичну і практичну професійну підготовку учнів, забезпечувати виконання нормативних актів освітньої діяльності, розробляти та удосконалювати зміст і методичне забезпечення навчально-вихованого</p>	<p><i>Предметно-методологічні:</i></p> <p>знання змісту навчального предмету та прагнення до набуття нових знань, орієнтація в сучасних дослідженнях у відповідній галузі науки,</p> <p>здатність перетворювати цілі, зміст навчального предмета і способи дій в</p>

	<p>процесу.</p> <p>Уміє співпрацювати з потенційними роботодавцями з питань організації та проведення практики та працевлаштування.</p>	<p>ресурси особистісного розвитку і соціалізації кожного учня / студента,</p> <p>здатність проводити дослідницьку роботу з учнями / студентами у відповідній галузі науки,</p> <p>здатність встановлювати зв'язки всередині предмета та міжпредметні зв'язки,</p> <p>здатність забезпечувати виконання нормативних актів щодо організації навчально-виховного процесу, розробляти та удосконалювати зміст та навчально-методичне забезпечення професійної підготовки учнів / студентів,</p> <p>здатність здійснювати моніторинг навчально-виховного процесу з метою забезпечення високої якості надання освітніх послуг,</p> <p>володіння сучасними педагогічними технологіями та здатність використовувати їх у різних психолого-педагогічних умовах,</p> <p>готовність нести персональну відповідальність за створення безпечних умов навчання, планувати та управляти часом у навчально-виховному процесі,</p> <p>здатність підтримувати зв'язки з навчальними закладами, підприємствами, організаціями та установами з питань практичної підготовки та працевлаштування.</p>
	<p>Спеціалізовані фахові компетентності:</p>	
<p>4.</p>	<p>-здатність розробляти нові туристські проекти, відповідно до вимог туристичної індустрії, виявляти пріоритетні напрями у проектуванні;</p> <p>- складати перспективні програми турів з метою подальшої апробації їх на ринку та виявлення рівня відповідності запитам туристів, застосовуючи методики планування та впровадження нового тур продукту;</p> <p>- пояснювати особливості розвитку</p>	<p><i>Організаційно-управлінські:</i></p> <p>здатність організовувати, контролювати та аналізувати технологічні процеси у туристичному бізнесі,</p> <p>здатність збирати, накопичувати, обробляти, аналізувати, давати оцінку інформації щодо напрямку своєї діяльності,</p> <p>здатність формувати звіти, вести облікову та довідкову документацію в межах своєї компетенції,</p>

<p>рекреаційно-туристичної галузі України; - визначати регіональні особливості держави щодо розвитку окремих видів туризму та рекреації; оцінювати перспективні напрямку розвитку туристичної галузі в окремих регіонах України.</p>	<p>здатність готувати матеріали для аналізу, розроблення проектів нормативних та організаційно-методичних документів, пояснювальних записок та іншої технічної документації, брати участь у їх розробленні та комп'ютерно-інформаційному обслуговуванні, здатність вивчати та аналізувати інформацію, показники і результати роботи, проводити необхідні розрахунки, готувати необхідні відгуки, огляди, висновки з питань виконуваної роботи, здатність виконувати роботи одного з напрямів діяльності підприємства (закладу) чи його підрозділу під загально-методичним керівництвом професіонала (керівника підрозділу).</p>
<p>Здійснює сервісну діяльність відповідно до рекреаційних потреб гостей, враховуючи їхні етнокультурні, історичні та релігійні традиції і застосовуючи сучасні сервісні технології, нові форми і способи обслуговування та впровадження останніх досягнень зарубіжного досвіду у сфері гостинності.</p>	<p><i>Сервісні:</i></p> <p>здатність забезпечувати необхідну якість готельних, ресторанних послуг та сервісного обслуговування потреб гостей, здатність аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та застосовувати інноваційні технології галузі, здатність до розроблення та запровадження концептуальних змін у сервісі.</p>
<p>Володіє навичками виробництва туристичного продукту, використовуючи нормативно-технологічну документацію, системи управління якістю, Уміє проводити оптимізацію технологічних процесів реалізації туристичного продукту.</p>	<p><i>Виконавські (технологічні):</i></p> <p>здатність розглядати та розробляти документацію, відповідність показників, стежити за додержанням установлених вимог, чинних норм, правил та стандартів, здатність розробляти пропозиції з впровадження інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів.</p>

II. Види та терміни проходження практик

Система практик у процесі підготовки майбутніх фахівців бакалаврського ступеня підготовки за галуззю знань 01 Освіта, спеціальністю 015. Професійна освіта. Туризм включає:

Назва практики	Шифр за навчальним планом	Семестр	Тижні	Кількість кредитів ECTS
Навчальна				
Культурологічна (безвідривна, позакредитна)	П01	2	4	
Педагогічна пропедевтична	П02	5	2	3
Виробнича				
Технологічна	П03	6	2	3
Педагогічна	П04	7	6	9
Технологічна переддипломна	П05	8	4	6

III. Бази проведення практик

Практика студентів проводиться на базах, які відповідають вимогам програми практичної підготовки. Як бази практики можуть використовуватися навчальні та наукові заклади, державні організації, установи та приватні, комерційні установи, організації підприємства за спеціалізацією «Туризм», які мають необхідні умови та можливості для практичного навчання студентів Інженерно-педагогічного факультету НПУ імені М. П. Драгоманова.

Інформація про бази практик напряму підготовки 015 Професійна освіта (за спеціалізацією «Туризм»)

№ п/п	Вид практики	Семестр / тривалість (у тижнях)	Бази практик (перелік)
1.	Навчальна педагогічна	5 семестр / 2 тижні	ВСП НПУ імені М.П. Драгоманова «Вище професійне училище»
			Коледж ресторанного господарства Національного університету харчових технологій
			Київський державний коледж туризму та готельного господарства
			Вище професійне училище НАУ
	Виробнича технологічна	6 семестр / 2 тижні	ТОВ «Анекс-Тур»
			ТОВ «4 GATES Ukraine»
2.	Виробнича педагогічна	7 семестр / 6 тижнів	ВСП НПУ імені М.П. Драгоманова «Вище професійне училище»

			Київський державний коледж туризму та готельного господарства
			Вище професійне училище НАУ
3.	Виробнича технологічна переддипломна	8 семстр / 4 тижні	ТОВ «Анекс-Тур»
			ТОВ «4 GATES Ukraine»

IV. Організація практичної підготовки

Організаційне, навчально-методичне забезпечення, виконання програми практики здійснюють профільні кафедри Інженерно-педагогічного факультету. Визначення баз практики та укладання договорів, відповідальність за контроль загальної організації й проведення практики покладається на завідувачів кафедр факультету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює методист та керівник практики. Договори підписує декан факультету і керівник бази практики (за два місяця до початку практики).

Розподіл студентів за базами та об'єктами практики, призначення керівників оформляється наказом декана Інженерно-педагогічного факультету за поданням кафедр. Установи, організації та заклади освіти, на базі яких проводиться практика в особі їх керівників разом з керівництвом Інженерно-педагогічного факультету несуть відповідальність за організацію, умови, якість і результати практики, визначають провідних фахівців для керівництва практикою на основі укладеного договору. В обов'язки керівника практики входить підготовка наказу про навчальну практику, загальне керівництво нею та координація методичного керівництва з боку профільних кафедр.

Безпосереднє керівництво практикою кожного студента виконує викладач-методист, якого призначає кафедра відповідно до педагогічного навантаження та керівник від бази практики згідно відповідного наказу по даній установі. В обов'язки викладача-методиста та керівника від бази практики входить постійна допомога студенту-практиканту у виконанні всіх завдань практики, їх оцінка та звіт про проходження практики.

По закінченню практики керівник за результатами обговорення практики на засіданні кафедри готує письмовий звіт декану та Вченій Раді факультету, який потім передається Відділу практичної підготовки.

V. Підведення підсумків практик

Підсумки практичної підготовки студентів проводяться з кожного виду практики.

За два дні до закінчення практики студент подає для перевірки методистам фахових кафедр від факультету належно оформлені матеріали про проходження практики.

На підсумковій конференції студенти звітують та презентують матеріали про проходження практики в своїх навчальних закладах, використовуючи мультимедійні засоби навчання. Результати практики оформлюються відомістю та подаються до деканату.

Основним звітним документом студента-практиканта є **індивідуальний звіт**. На основі усного та письмового індивідуального звіту на звітній конференції затверджується загальна оцінка за практику.

Індивідуальний звіт містить:

- індивідуальний план проходження практики;
- щоденник, в якому фіксуються всі форми роботи під час практики;
- методичні розробки;
- відгук методиста на роботу практикантів;
- відгук керівника від бази практики;
- доповідь з презентацією;
- рекомендації щодо вдосконалення практики.

Студенти готують звіти з практики не пізніше за два – три дні до її закінчення, погоджують їх з керівниками від баз практики, затверджують і здають методисту від університету. Диференційована оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань особисто виконаних студентом під час практики. Під час захисту звіту студент має охарактеризувати особисто виконану роботу, критично оцінити чинну практику, показати знання з теорії і практики організації роботи на базі практики, запропонувати і довести обґрунтованість та доцільність своїх пропозицій щодо її вдосконалення.

VI. Зміст практичної підготовки

6.1. Навчальна педагогічна практика

Мета практики – ознайомлення студентів з особливостями роботи професійно-технічних закладів освіти профілю «Готельно-ресторанна справа»; ознайомлення з конкретною майбутньою спеціальністю як помічника, дублера фахівця; виконання студентом певних обов'язків поточної роботи, спостереження за діяльністю спеціаліста.

Завдання практики: закріплення та практичне використання здобутих теоретичних знань з фахових дисциплін; формування професійної ідентифікації майбутніх студентів та професійної самосвідомості; накопичення досвіду виконання професійних обов'язків, виховання почуття персональної

відповідальності; формування практичних і теоретичних завдань про будову комплексу навчально-виховної роботи професійно-технічних навчальних закладів, класу, вчителя; розвиток практичних умінь проведення навчально-виховної роботи з класом; поглиблення вмінь дослідницького підходу та педагогічної діяльності.

Зміст діяльності студентів-практикантів

I. Ознайомлення з професійно-технічним навчальним закладом, з бібліотечними фондами закладу, з педагогічним колективом і класом, з плануванням роботи педагога професійного навчання (план роботи, розклад занять тощо), з правилами оформлення відповідної документації.

II. Вивчення матеріально-технічної бази навчальних закладів (майстерень, лабораторій тощо), наявних засобів навчання, приладів, допомога педагогу професійного навчання у підготовці наочності та її використання на уроці.

III. Аналіз санітарно-гігієнічних умов кабінетів, майстерень та їх відповідність прийнятним показникам.

IV. Спостереження за організацією та проведенням урочної та позаурочної роботи, допомога педагогу у організації педагогічного процесу.

V. Аналіз колективу класу, спостереження за окремими учнями, фіксація та опрацювання одержаних результатів.

Форма звітності студентів про практику

Перед початком навчальної педагогічної практики груповими методистами під загальним керівництвом відповідального за практику від факультету готується та проводиться настановча конференція, на якій перед студентами ставляться загальні завдання та вирішуються організаційні питання.

Контроль за проведенням практики здійснюється керівником практики від вищого освітнього навчального закладу та професійно-технічного навчального закладу одночасно. Метою його є виявлення і усунення недоліків і надання практичної допомоги студентам під час виконання програми практики. Особи, які здійснюють контроль, повинні оперативно усувати виявлені недоліки.

Наказом відповідного освітнього закладу призначають керівниками практики провідних педагогів, виробничих майстрів, начальників цехів.

Відповідальний за організацію практики студентів від університету свою роботу проводить у тісному контакті з керівником практики від професійно-технічного навчального закладу. У випадку, якщо студент із поважної причини не пройшов практику, він зобов'язаний пройти її в терміни, установлені вузом.

По закінченні терміну навчальної педагогічної практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Норми оцінювання роботи студентів під час практики

Студент подає на випускову кафедру безпосередньо керівникові таку документацію для перевірки: щоденник проходження практики студента; звіт про виконання програми практики.

Аркуші звіту повинні бути пронумеровані і скріплені або зшиті у папку-швидкозшивач. Параметри форматування документу: шрифт Times New Roman, кегль 14, стиль - звичайний (normal); поля: зліва – 2,5 см., зверху і знизу, справа – 1,5 см; міжрядковий інтервал – півтора.

У звіті детально розкривається виконання завдання навчальної педагогічної практики, що визначені і зафіксовані у щоденнику практики. Додаткового готується презентація з метою демонстрації ключової інформації навчальної педагогічної практики.

Система оцінювання знань

№ з/п	Вид діяльності студента-практиканта	Кількість балів
1.	Ведення щоденника	0 - 10
2.	Аналіз матеріально-технічної бази практики	0 – 10
3.	Аналіз санітарно-гігієнічних умов бази практики	0 – 10
4.	Відвідування і обговорення уроків різних типів (не менше 4)	0 – 20
5.	Дослідження і характеристика групи	0 - 20
6.	Дослідження особистості учня і складання психолого-педагогічної характеристики	0 - 20
7.	Підготовка звіту	0 - 10
	Всього	100

6.2. Технологічна виробнича практика

Мета практики – формування у студентів практичних умінь і навичок організації і методики проведення туристично-екскурсійної роботи, підготовки та проведення екскурсій містом і визначними місцями, розуміння сутності організаційних процесів у туристичних комплексах та готелях. Під час туристської виробничої практики студенти набувають досвіду практичної суспільної, організаційної та аналітичної роботи на туристських підприємствах різної форми власності.

Завдання практики: ознайомитися з особливостями функціонування підприємств туристичної індустрії та специфікою роботи в них помічника менеджера туризму; набути практичних навичок різних форм взаємодії продавця та покупця, ознайомитись з документацією, що регламентує відповідні напрями діяльності.

Зміст діяльності студентів-практикантів:

Студенти мають вивчити загальну характеристику туристичного підприємства та його організаційну структуру; навчитися оформлювати технологічну документацію за розробленим маршрутом, здійснювати

технологічний процес підготовки, реалізації та проведення туру; розробляти програму обслуговування туристів, вносити пропозиції та обґрунтовувати заходи щодо вдосконалення організації діяльності підприємства.

По закінченню проходження практики студент подає на кафедру промислової інженерії та сервісу характеристику (оцінка роботи студента на практиці) із бази практики, підписану і завірену печаткою та звіт. Звіт з практики повинен бути надрукований на стандартних аркушах паперу. До тексту звіту додаються ліцензія на право здійснення туристичної діяльності, витяг з державного реєстру бланки документів тощо.

Звіт по практиці повинен повністю відповідати змісту програми практики. Після рецензування звіту керівником практики від кафедри він захищається студентом (з диференційованою оцінкою) в комісії, що призначається завідуючим кафедрою.

Студент, який при захисті звіту отримав незадовільну оцінку, може бути направлений для проходження практики повторно. При одержанні незадовільної оцінки з практики вдруге – студент відраховується з університету.

Норми оцінювання роботи студентів під час практики.

Диференційована оцінка з виробничої технологічної практики впливає і визначає успішність студента. Результати складання заліку оцінюються за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а також за шкалою ECTS

Система оцінювання знань

№ з/п	Вид діяльності студента-практиканта	Кількість балів
1.	Ведення щоденника	0 – 10
2.	Базова характеристика туристичного підприємства	0 – 20
3.	Розробка технологічної карти туристичної подорожі;	0 – 20
4.	Розробка інформаційного листка до туристичної путівки;	0 – 10
5.	Розробка програми туру і калькуляції;	0 – 10
6.	Розробка угоди з постачальниками послуг, з туристом	0 – 10
7.	Підготовка і захист презентації	0 – 20
Всього		100

6.3. Педагогічна виробнича практика

Мета практики – застосування психолого-педагогічних знань в практичній діяльності; виконання роботи, що пов'язана з видами та способами діяльності педагога професійної освіти в сучасному професійно-технічному навчальному закладі; формування стійкої позитивної мотивації щодо подальшого оволодіння професійно-педагогічними вміннями та навичками.

Завдання практики: ознайомитися з особливостями функціонування професійно-технічних закладів освіти та специфікою роботи в них педагога професійного навчання; усвідомити специфіку психолого-педагогічної роботи з різними типами учнів; набути практичних навичок різних форм взаємодії педагога професійного навчання, класних керівників з учнями групи «ризик»; ознайомитись з документацією, що регламентує відповідні напрямки діяльності.

Зміст діяльності студентів-практикантів

I. Вивчення досвіду роботи педагога професійного навчання, аналіз його навчально-виховної діяльності з використанням активних методів навчання, «нетрадиційних уроків», різних форм організації пізнавальної діяльності учнів та методів контролю їх знань.

II. Робота в бібліотеці, аналіз навчально-методичного забезпечення.

III. Виготовлення наочних засобів навчання, предметних газет, стендів, оформлення кабінету (на вибір) тощо.

IV. Розробка та проведення різних типів уроків теоретичного, практичного та виробничого навчання з використанням сучасних методик та ТЗН.

V. Вивчення і узагальнення досвіду роботи класного керівника, а також самостійне планування виховної роботи, ознайомлення з класною документацією, планування індивідуальної та колективної роботи з учнями;

VI. Проведення позакласної роботи, відвідування позакласних виховних заходів, які проводять студенти-практиканти, участь в їх обговоренні.

VII. Застосування різноманітних методів вивчення учнівського колективу, міжособових відносин і складання на цій основі психолого-педагогічної характеристики класу, окремого учня.

Форма звітності студентів про практику

Перед початком виробничої педагогічної практики груповими методистами під загальним керівництвом відповідального за практику від факультету готується та проводиться настановча конференція, на якій перед студентами ставляться загальні завдання та вирішуються організаційні питання.

Контроль за проведенням практики здійснюється керівником практики від вищого освітнього навчального закладу та професійно-технічного навчального закладу одночасно. Метою його є виявлення і усунення недоліків і надання практичної допомоги студентам під час виконання програми практики. Особи, які здійснюють контроль, повинні оперативно усувати виявлені недоліки.

Наказом відповідного освітнього закладу призначають керівниками практики провідних педагогів, виробничих майстрів, начальників цехів.

Відповідальний за організацію практики студентів від університету свою роботу проводить у тісному контакті з керівником практики від професійно-

технічного навчального закладу. У випадку, якщо студент із поважної причини не пройшов практику, він зобов'язаний пройти її в терміни, установлені вузом.

По закінченні терміну виробничої педагогічної практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

По закінченні терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Студент подає на випускову кафедру безпосередньо керівникові таку документацію для перевірки:

- щоденник проходження практики студента;
- звіт про виконання програми практики.
- розширений план-конспект уроку теоретичного навчання з предмету за профілем «Туризм»;
- розширений план-конспект уроку практичного навчання з предмету за профілем «Туризм»;
- розширений план-конспект уроку виробничого навчання з предмету за профілем «Туризм»;
- план або сценарій виховного заходу.

Аркуші звіту повинні бути пронумеровані і скріплені або зшиті у папку-швидкозшивач. Параметри форматування документу: шрифт Times New Roman, кегль 14, стиль - звичайний (normal); поля: зліва – 2,5 см., зверху і знизу, справа – 1,5 см; міжрядковий інтервал – півтора. У звіті детально розкривається виконання завдання пропедевтичної практики, що визначені і зафіксовані у щоденнику практики.

У звіті детально розкривається виконання завдання виробничої педагогічної практики, що визначені і зафіксовані у щоденнику практики. Додаткового готується презентація з метою демонстрації ключової інформації виробничої педагогічної практики.

Норми оцінювання роботи студентів під час практики

Всі завдання, що виконує студент-практикант під час проходження практики, оцінюються методистом та керівником практики. Оцінки заносяться в щоденник керівником від бази практики та методистом профільної кафедри. Кінцева узагальнена оцінка затверджується базовою кафедрою на підсумковій конференції.

Система оцінювання знань

№ з/п	Вид діяльності студента-практиканта	Кількість балів
1.	Ведення щоденника	0 - 10
2.	Аналіз навчально-методичної документації педагога професійного навчання та майстра виробничого навчання	0 – 20
3.	Розробка план-конспекту та проведення теоретичного заняття	0 – 10
4.	Розробка план-конспекту та проведення практичного заняття	0 – 10
5.	Розробка план-конспекту та проведення виробничого заняття	0 – 10

6.	Розробка плану або сценарію проведення позакласного виховного заходу	0 – 10
7.	Дослідження особистості учня і складання психолого-педагогічної характеристики	0 - 10
8.	Підготовка звіту	0 - 20
	Всього	100

6.4. Технологічна переддипломна практика

Мета практики - поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих в процесі вивчення навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки; оволодіння навичками, вміннями та засобами організації майбутньої професійної діяльності, формування вміння приймати самостійні рішення в певних виробничих умовах, а також ознайомлення студента з практичними аспектами виникнення, розгортання та розвитку проблемної ситуації, яка є предметом дослідження при написанні дипломної роботи та отримання інформаційних матеріалів, необхідних для її виконання.

Завдання практики: ознайомлення з підприємством, його місією, окремими підрозділами та структурою управління; вивчення діяльності основних структурних підрозділів підприємства, його технологічних процесів; придбання майбутніми фахівцями практичних навичок з організації технологічних процесів підприємства; закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з обраного напрямку дослідження; збір матеріалів для написання дипломної роботи (за освітнім рівнем «бакалавр»), написання звіту з практики

Зміст діяльності студентів-практикантів

Зміст переддипломної практики визначається її програмою. Конкретний перелік питань програми переддипломної практики формується залежно від переліку завдань, які необхідно розглянути згідно із затвердженого керівником індивідуального завдання до бакалаврської роботи. На основі цього документа керівник практики складає індивідуальне завдання на проходження переддипломної практики за встановленою формою.

Порядок виконання програми практики визначається залежно від роботи підприємства в сучасних умовах.

Звіт повинен певним чином узагальнити здобутий студентом досвід практичної роботи і здатність самостійно виконувати роботу певного обсягу та спрямованості згідно з обраною темою дослідження. Звіт повинен містити, у першу чергу, зібраний і відповідним чином опрацьований і систематизований фактичний матеріал, одержаний під час переддипломної практики.

Звіт про проходження практики повинен мати таку структуру у вказаній послідовності: вступ; основна частина; висновки; список використаних джерел; додатки.

Вимоги щодо змісту та оформлення структурних елементів звіту аналогічні вимогам щодо бакалаврської роботи.

Оптимальний обсяг звіту – 60–70 сторінок (без урахування обсягу матеріалів, розміщених у додатках).

У звіті необхідно розкрити зміст індивідуального завдання для проходження переддипломної практики, яке складається на основі положень завдання до бакалаврської роботи, дослідити особливості функціонування туристичних підприємств будь-яких форм власності з використанням нормативних та матеріалів, які отримали студенти під час переддипломної практики.

Кожний розділ звіту повинен відповідати задачам, встановленим завданням до бакалаврської роботи.

Норми оцінювання роботи студентів під час практики.

Диференційована оцінка з технологічної переддипломної практики впливає і визначає успішність студента.

Результати складання заліку оцінюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а також за шкалою ECTS

Система оцінювання знань

№ з/п	Вид діяльності студента-практиканта	Кількість балів
1.	Ведення щоденника	0 – 10
2.	Базова характеристика туристичного підприємства	0 – 15
3.	Виконання індивідуальних завдань (7)	0 – 35
4.	Опис роботи над дипломним проектом в рамках переддипломної практики	0 – 10
5.	Аналіз освітньо-професійної програми	0 – 10
6.	Підготовка і захист презентації	0 – 20
Всього		100

